

Karl August Nicander

Dikter. Första Häftet

Stockholm, tryckt hos Fr. B. Nestius, 1825. På dess förlag.

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Uppsala universitetsbibliotek.

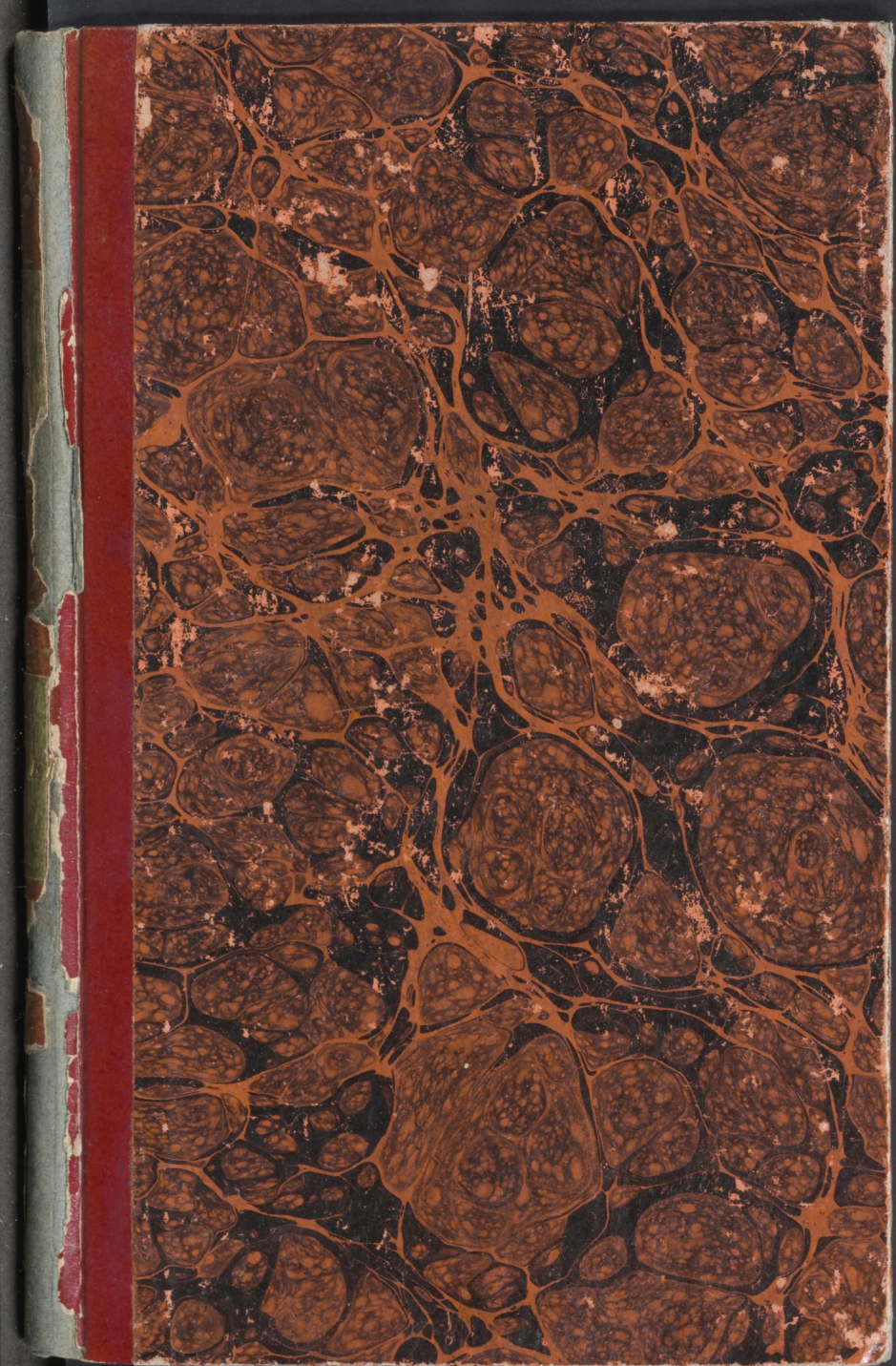
Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Uppsala universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/NicanderKA/titlar/Dikter1/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb2429017-faksimil>

Upsala Univ. Bibliotek

*Swand.
Sw. liter.
Bibler.*

BIBLIOTHECA
MUSEI HISTORICI

1810

1811

1812

1813

1814

Dikter

af

KARL AUGUST NICANDER.

STOCKHOLM,

1825.

DIKTER

AF

KARL AUGUST NICANDER.

Första Häftet.

STOCKHOLM,
tryckt hos FR. B. NESTIUS, 1825.
På dess förlag.

D I K T E R

KARL AUGUST NICHOLAI

1800

1800

1800

1800

INNEHÅLL:

Melpomene till Svea	Sid.	1.
Hoppet	—	6.
Napoleons Monolog	—	8.
Till Almlöf	—	13.
Choral vid Philosophiæ-Magister-Promo- tion i Upsala den 12 Juni 1824	—	15.
Basreliefer på Lord Byrons Urna	—	17.
Döds-Sång vid Hans Excellence m. m. Hans Henrik von Essens Begrafning	—	21.
Tassos Klagan. (Efter Byron)	—	23.
Torkel Knutsons Dödsfest, En Prolog	—	34.
Pilgrims-Sånger :		
I. Till Naturen	—	45.
II. På Clar-elfven den 4 Juli	—	47.
III. Ringerikes Jägare	—	48.
IV. Habor till Signild	—	50.
V. Djupadal	—	51.
VI. Hellefors	—	52.

IN MEMORIAM

1	1840-1841	1
2	1841-1842	2
3	1842-1843	3
4	1843-1844	4
5	1844-1845	5
6	1845-1846	6
7	1846-1847	7
8	1847-1848	8
9	1848-1849	9
10	1849-1850	10
11	1850-1851	11
12	1851-1852	12
13	1852-1853	13
14	1853-1854	14
15	1854-1855	15
16	1855-1856	16
17	1856-1857	17
18	1857-1858	18
19	1858-1859	19
20	1859-1860	20
21	1860-1861	21
22	1861-1862	22
23	1862-1863	23
24	1863-1864	24
25	1864-1865	25
26	1865-1866	26
27	1866-1867	27
28	1867-1868	28
29	1868-1869	29
30	1869-1870	30
31	1870-1871	31
32	1871-1872	32
33	1872-1873	33
34	1873-1874	34
35	1874-1875	35
36	1875-1876	36
37	1876-1877	37
38	1877-1878	38
39	1878-1879	39
40	1879-1880	40
41	1880-1881	41
42	1881-1882	42
43	1882-1883	43
44	1883-1884	44
45	1884-1885	45
46	1885-1886	46
47	1886-1887	47
48	1887-1888	48
49	1888-1889	49
50	1889-1890	50
51	1890-1891	51
52	1891-1892	52
53	1892-1893	53
54	1893-1894	54
55	1894-1895	55
56	1895-1896	56
57	1896-1897	57
58	1897-1898	58
59	1898-1899	59
60	1899-1900	60
61	1900-1901	61
62	1901-1902	62
63	1902-1903	63
64	1903-1904	64
65	1904-1905	65
66	1905-1906	66
67	1906-1907	67
68	1907-1908	68
69	1908-1909	69
70	1909-1910	70
71	1910-1911	71
72	1911-1912	72
73	1912-1913	73
74	1913-1914	74
75	1914-1915	75
76	1915-1916	76
77	1916-1917	77
78	1917-1918	78
79	1918-1919	79
80	1919-1920	80
81	1920-1921	81
82	1921-1922	82
83	1922-1923	83
84	1923-1924	84
85	1924-1925	85
86	1925-1926	86
87	1926-1927	87
88	1927-1928	88
89	1928-1929	89
90	1929-1930	90
91	1930-1931	91
92	1931-1932	92
93	1932-1933	93
94	1933-1934	94
95	1934-1935	95
96	1935-1936	96
97	1936-1937	97
98	1937-1938	98
99	1938-1939	99
100	1939-1940	100

MELPOMENE TILL SVEA.

Härstammande från re'n förgättna tider
Jag mina tempel rest hos skillda folk,
Och vid det sken, som Diktens lampa sprider,
Trädt upp som Minnenas och Hoppets tolk.
Väl bär jag inga gyllne blomsterkorgar,
Ej flyger kring mig skälmska löjens tropp —
Jag rullar tyst historiens taflor opp,
Som glänsa evigt, under seklers lopp,
Likt hägringar af stolta kungaborgar,
När dundrets moln i vester nedergå,
Och haf och himmel lika blåa stå.

Min blick är alfvarsam: på mina kinder
Ej skämtet firar någon rosenfest.
Af dödens liljor är den krans jag binder,
I mina lunder gror Cypressen bäst.
Dock älskades jag högt på Ganges stränder,
Der Phantasien strör ut med fulla händer
Vidunderlig men praktfull rikedom,
Och i sin skapelse sjelf Skaparn härmar,
Der under molnfri Sol Naturen svärmar,
Der allt är ungdom, intet ålderdom,

Ja! sjelf det gladaste bland folken, Greken,
Som gick med fröjd till striden som till leken,
Och från all fåfång sorg höll hjertat fritt,
Som kanske njutit mer af Skönhetsflamman
Än alla jordens folk ännu tillsammans,
Bland tusen tempel hellst besökte mitt.
Till Melpomenes boning såg man strömma
Fältherrar, Statsmän, Greklands ungdomstropp,
Att ögonblickets njutningar förglömma,
Och till det Evigt Stora lyftas opp.

Der detta tempel stod, en murgrön breder
Sin ranka ut, ruiners trogna vän,
Och från dess fall århundraden gått neder,
Men börja kanske snart gå upp igen.
Till Dig, o Svea! sågs jag äfven komma,
Och förde med mig en och annan blomma,
Dem Skaparsnillen, ur en bördig jord,
Framkallade med kraften af sitt ord.

Terpsichore, jag sett det, har dig fägnat
Med sina dansar: du din hyllning egnat
Thalias spel, och högre älskat det
Än Melpomenes stolta majestät.

Ja! älska dem; förtjusas, när de spela,
Men låt ock mig din kärleks offer dela.

Jag bjuder dig på höga Sorgespel,
Der svagheten betalar sina fel,
Der Fröjden vinner och der Sorgen tappar;
När häftigast af sorg ett hjerta klappar,

Då är det närmast sin förklarings mål,
Och sväfvar upp som Phoenix från sitt bål.
All död är icke död. Dö kunna trälar;
Men för de rika och de starka själar,
När glöden slocknar uti hjertats ugn,
Är döden blott en hädangång till lugn,
Ett ord, som deras lefnad skall förklara,
På gåtans natt med morgonrådnad svara.

Se *Wallenstein* — Han står som lifvets ek,
Och trotsar åskor, trotsar stormens lek;
Men när de komma, ödets timmermän,
Och börja hugga och hans blick dem känner —
Männ' han då drar sitt svärd och strider? — nej!
Den väldiga gestalten rör sig ej.
Han stilla står — han faller och han tiger,
Och anden som en blixst åt höjden stiger,
Att se'n historiens starka thordön må
Med hans bedrifter rundt kring verlden gå.
Af *Romeos* och *Julias* olycksöden
Upplösningen är mest på sötma rik;
Ett himmelskt slut-adagio spelar döden
Till deras kärleks tjusande musik,
Hon vigs vid hans och *Han* vid hennes hjerta,
Och Grafcapellet blir en bröllopsal:
Den enda, som der dör, är deras smärta:
Blott hon förgifs ur *Romeos* pocal.
Minuters qual en evighet betalar:
Som en duett af tvenne näktergalar

I myrtenlunden vid Sorrentos hamn,
För efterverlden klinga deras namn.
Se *Hamlet* — han, som vandrar blek som månen
I nattens svarta moln till högtidsskrud,
Emellan fadrens skugga och sin brud,
Nu öm som maken, hämdfull nu som sonen,
Blir han väl lycklig eller blir han stor,
Förr'n han i grafven och i minnet bor?
Se, för *Ophelia* och för *Maria*
Har döden intet timglas, ingen lila —
Blott för *Maria* stjernekransens glans,
Och för *Ophelia* en vallmokrans.
När åter *Macbeth*, som med tigersinne,
Förqväfvande välgerningarnas minne,
Uppå sin kung, som soffer, mord begått,
Och tappert emot ångrens svärd bestått,
Dock slutligen, i trots af sina eder,
För hämdens hugg till jorden störtar neder,
Hvem gläds ej då, att döden finnes till,
Och att han grym kan vara, när han vill?

En del af detta har du redan skådat;
Den gryningen en högre dag bebådat:
Allt, hvad jag skönast äger, ger jag dig,
Om du med kärlek blott belönar mig.
Ett praktfullt tempel här, som mig behagar,
Jag äger, re'n från din *Periclis* dagar,
Ett härligt Diktens och Musikens hem,
Och *Mimer*, som ej slafviskt efterapa

De bilder mina älsklingsskalder skapa,
Men underbart förvandla sig i dem.
Och Han, som förer Scenens blomsterspira,
Med kraft och ordning Skådebanan styr,
Och ingen möda för dess lyftning skyr,
Som van, att smakfullt konstens kransar vira,
Vid blommans granskning icke spörja lär
Hvarfrån hon kommer, men hur skön hon är,
Han skall från mig ej sina blickar vända,
Och på mitt altar mången låga tända,
Vid hvilkens glans jag ljuft må fröjda mig,
Och konstens vänner kunna värma sig.

Se upp på mig. Är jag då så förfärlig?
För mina hvita kinder skyr du mig?
Är ej min pannas strålegloria härlig?
O Svea! säg, är jag för hög för dig?
Du älskar ju fornverldens mannasinnen,
Och du tillbeder dina stora minnen,
Ifrån ditt ursprung säll af allt hvad stort
Du sjelf bedrifvit eller andra gjort.
Apollos lagerträd, Minervas fanor
Fullskrefna äro utaf Svenska namn,
Och Segrens örnar jemte Sångens Svanor
Växt upp tillsammans i din friska famn.
Djerfs ock att Melpomenes tjusning lära:
Förskjut mig ej: jag bjuder dig på ära.
Låt mig få vistas på din lugna strand,
Du, Europas lyckligaste land!

HOPPET.

A.

"Söker du en grund till lifvets plåga?
Undrar du, hvarför ditt hopp bedrar,
Och på känslans varma fråga,
Verkligheten ger så kalla svar,
Sänk din blick uti ditt eget hjerta,
Der är roten till din smärta.
Sök med ifver, släck med styrka der
Gnistan till den eld som dig förtär.
Likt ett barn, som vekligt fostradt blifver,
Sitter Hoppet gråtande och ber,
Kastar bort hvad modrens kärlek gifver,
Leds vid allt och gråter efter, mer.
Aga Hoppet: Mätta är din ära;
'Tukta manligt dina känslors svall,
Lär att mindre njutningar begära,
Och du mindre lida skall."

B.

Törnet växer först, och rosen sedan:
Så, när Lidandet var fullväxt redan,
Föddes Hoppet, Skaparns yngste son.
Utan skuld till allt hvad men'skan lider,
Balsamgjutet det hvart sår, som svider,
Väcker Styrkan opp, Olympens lån.
'Ty, när lifvets skepp på hafvet sväfvar

Och emellan storm och vågor flyr,
När dess styrman, Tanken, sanslös bäfvar,
Och Förtviflan rakt på klippan styr —
Rasen, vindar! böljor, eder häfven!
Lugnt och skönt, med rosor på sin kind,
Sitter Hoppet vakande i stäfven,
Och föraktar både våg och vind.
Spanande de dolda grundens bankar,
Fäller det till djupet ned sitt ankar,
Räddar skeppet på ett vredgadt haf,
Frälsar lifvet ur dess öppna graf.
Hvad gör då, om bränningen mig tvingar,
Att min rikdom kasta öfver bord?
Endast Hoppets hjeltomod mig bringar
Till Lycksalighetens nya jord.
Seger vinna endast de som strida:
Medelmåttan är ett syndafall.
Sök det högsta: frukta ej att lida,
Och du mera njuta skall.

NAPOLEONS MONOLOG.

(Han sitter vid en af tvenne sorgpilar beskuggad källa i en romantisk dal på St. Helena. Bredvid honom slumrar i gräset den unge Las Cases).

Det lider — till sitt mål min lefnad lider,
Ej tiden; han ej mera går framåt.
Med tunga steg han ned tillbaka skrider,
Och stannar lyssnande emellanåt.
Han lyssnar väl om dagen och om natten,
Om ingen kommer med ett kraftens bud,
Om ej utöfver halvets stora vatten
Condorens spända vingar gifva ljud.
Nej! Kronos! du får hjälpa dig allena;
Condoren fjettrad bor på Sanct Helena.

O! om ännu en gång han flyga finge
Kring verlden stolt och fri som förr han fick,
Med tvenne stormar, en på hvarje vinge,
Med tvenne solar, en i hvarje blick:
I lifvets bok han skulle vända bladen,
Tillbringa än, i ofördunkladt sken,
En bragdfull dag, så stark som Iliaden,
Och snart en afton, mild som Odysseen.
Då skulle Fridens gyllne bin få komma,
Och mätta sig ur Segrens purpurblomma.

Om blott naturen lydde min befallning
Så visst som men'skor jag beherrskat har,
En våg mig kasta skulle med sin svallning
Intill den kust, der jag min krona bar.
Millioner skulle täfla om den ära,
Att mina fanor, mina örnar bära,
Att dö för mig. Jag skulle dö för dem,
Och för mitt otacksamma Kejsarhem. —
Nej! intet af allt detta. Här jag hvilat,
Förbi mig alla hafvets böljor gå;
Min graf skall öppnas under dessa pilar,
Som sörjande med sänkta grenar stå
Vid blåa källans rand, på hvar sin sida,
Och skugga öfver Hjeltens skugga sprida.

Som fordom, i den mörka poppellunden,
Invid Egerias källa Numa satt,
Och helig vishet drack i högsta stunden
Af mången stjernfull och högtidlig natt:
Så sitter, efter många heta öden,
Jag vid Helenas kalla källa här,
Och dricker hvad som mer än vishet är,
Och mer än jordens klot; jag dricker döden —
Välsmakande och svalkande han är.
Med hvar pokal mig Watten-nymphen räcker,
En plåga i mitt hjertas djup hon släcker.

Sol! lys ej mer på mig. I forna dagar
Du var mig kär, då du mig handla såg,

När jag med svärdet tydde fridens lagar,
 Och väckte allt som uti dvala låg.
 För verk och handling blott fick menskan ljuset:
 När hennes själ blir trött och kraften matt,
 Och hjertat af en långsam pina fruset,
 Då är hon mogen för Tartarens natt.

Natt? — långa natt! du natt förutan dager!
 Intill ditt sköte snart, o snart mig slut.
 Jag vet, hos dig ej blommor någon lager,
 Och lust till lagrar icke dit mig drager;
 Jag har ej rum för dem jag fått förut.
 Släck blott med mörker mina tankars svindel,
 Nog har jag tänkt: för mycket har jag hört:
 Och lös, så fort du kan, den trånga bindel,
 Som lifvets små Pygméer kring mig snört.
 I djupet vill jag tåligt se'n förbida,
 Om äfven griften har sin ljusa sida.

Den, som har skapat verk för evigheten,
 En verld af hjeltar upp ur stoftet väckt,
 Som vakat dag och natt för menskligheten,
 Vidskepelsens och mörkrets spira bräckt,
 Som segrande gick fram i Solens länder,
 Fick tempel på den gamla Nilens stränder,
 Och hette Kebir eller Eldens Far —
 Som sedan sett ett ögonblick förstöra
 Sitt Pantheon, som nära fullbygdt var,
 Förskingra, trampa ned, till intet göra

Sin hjelteverld, sin prakt, sin härlighet:
Den högste Vise svare, om han vet,
Hvad *den* bör tro om lifvets evighet.

Men om det varar än på Stygens stränder,
Och själens malm ånyo glödgas het,
Förmodar jag, att ödets Herre sänder
Min ande ut, att styra en comet.
Då skall han gå som här sin egen bana,
Och ingen Astronom förmå att ana,
Hvar han är hemma, hvad som är hans kall,
Hvarfrån han kommer och hvarthän han skall;
Men kommande och gående den samma,
Af seklerna han kännes på sin flamma.

Lik dig, Las Cases! min landsflykts bästa gåfva,
Så tyst, så oskuldsfull och skön som du,
Historiens Engel på min graf skall sofva
Helt säkert ett århundrade ännu.
Och medan verlden smädar eller glömmer,
Han synes le — han vet, om hvem han drömmer;
Ur Minnets flod, som djupt och stilla går,
Om mig en uppenbarelse han får.
Och när en gång han allt att veta hunnit,
Och nyckeln till min lefnads gåta funnit —
En blixtnad den blåa rymden genomskär,
Och honom väcker med en kyss så här.

(*Han kysser den unge Las Cases, som vak-
nar hastigt och uppreser sig*).

Historiens Genius lyfter sina vingar,
Och när han flyger, från hans läppar klingar
Ett sannt och oförgängligt gudasvar,
Förkunnande för världen, hvad jag var.

*(Han fattar ynglingen vid handen och går
bort ur dalen).*

TILL ALMLÖF *).

Med tacksamt minne dig en sång jag räcker,
Du Melpomenes dyrkare och hopp!
Du, som historiens hjeltar återväcker
Till synligt lif ur deras grafvar opp.
Jag såg med fröjd den prakt, hvari Du lyste,
Som *Lei'ster* i Elisabeths palats:
I *Lei'sters* qval jag hörde dig och ryste
På dödens skådeplats.

Om Schiller lefvat än och sett din smärta,
Din stolthet, dina ögons glans, din gång,
Du hade fått, ur djupet af hans hjerta,
Till lön i dag en härligare sång.
O! då du kunde *Lei'ster* så förklara —
På hofvets himmel blott en meteor —
Hur väldig skulle du som *Macbeth* vara,
Som *Wallenstein* — hur stor!

Naturen gaf dig, hvad ej mödor lära,
Det tragiska i blickar och gestalt.
Den moderliga gifverskan till ära,
Uppoffra allt för den, som gaf dig allt.
Gå manligt fram i lifvet och på scenen,
Uppå din majestätiska cothurn;

*) I anledning af föreställningen af Maria Stuart, den 4 Mars
1825.

Men böj ditt knä, som Romarn och Hellenen,
För Konsten och Naturn.

Att efter folkens, tidernas förvandling
Till lif uppväcka hvad som fordom var,
Är ej en lek, men en högtidlig handling,
Den ingen strafflöst än förnedrat har,
Ej utan strider mäktar någon finna
En väg till hädangångna hjeltars verld;
I lågor blott kan Konstens *Hervor* vinna
Af *Angantyr* hans svärd.

Till mästerskapet gifves blott en bana,
Ren såsom solens väg uti det blå:
Att syfta uppåt och det Högsta ana,
Men aldrig tro sig mästare ändå.
Fullkomligheten är en brud, som sakta
Sig smyger smyckad fram i festens lund,
Att ej dess brudgum henne må betrakta,
Förr'n i sin vigningsstund.

Det enkla Stora och det enkla Rena
Din dyrkan gif. I Diktens blåa elf,
Der må ditt öga skåda ned allena;
Allt skönt du der skall se, blott ej dig sjelf.
Flyg *Talmas* mål med ungdomskraft till möte,
Med varm förhoppning och med stilla fart,
Och när du sjunker tjust till Konstens sköte,
Känn djupt och skåda klart!

CHORAL

*vid Philosophiæ-Magister-Promotion i Upsala
den 12 Junii 1824.*

Gud! himlarnas och jordens Ljus!

Låt här uti Din dyrkans hus

De sökande Dig finna.

De samlats här, att kransar få,

Men Din välsignelse också,

Låt deras böner vinna.

Ty utan Dig är Äran flärd,

Och kransen inga vakor värd.

Den vises hufvud dignar,

Om icke Du välsignar.

Bjud Ljusets kämpar följa Dig,

Och älska Sanning mer än sig,

Och Anden mer är glansen.

När de med krönta hjessor stå,

Med nedsänkt blick de tänka må

På Gud med törnekransen,

Ty stoft är stoft, men Gud är Gud,

Och ödmjukhet är Ärans brud,

Och lagerträden smärre

Än Dina palmer, Herre!

Till barnen i Din Helgedom

Så ljuf och mild, o Herre! kom,

Som flägten till Elias.
Och när till strids de draga ut,
Led dem från början och till slut,
Som Raphaël Tobias,
Gud Fader! Var Du deras staf!
Guds Son! förklara deras graf!
Skrif, Ande! deras minnen
I efterverldens sinnen!

BASRELIEFER PÅ LORD BYRONS URNA.

URNAN.

Der Minnets flod i lagerskuggan rinner,
Och näktergalen, gömd bland myrtnar, slår,
Albaster-urnan vandrarns öga finner,
Som klar och snöhvīt i ett tempel står.
En helig eld i Urnans sköte brinner,
Och doft från capitelens liljor går.
Och bilderna, som minnesvården pryda,
Försöker vördnadsfull min ande tyda.

I.

SKALDENS BILD.

Ur halflyckt öga sångens blixtar ljunga,
I Diktens djup den sänkta blicken ser,
Och dina lockars svarta åskmoln gunga
På ljusa pannan skuggor upp och ner.
Åt tiden ler du — dina läppar sjunga
Naturens sång dess skönare och mer.
Åt ödet ler du, trotsande din smärta,
Som Promethevs, när gamen åt hans hjerta.

II.

EUTERPE MED LYRAN.

Jag inga gåfvor gifver åt den döda,
Det skönaste jag hafver, har du fått.

Hvad ingen köper med en lefnads möda,
Blott med en kyss af mig, blef Skaldens lott.
Och den, hvars läppar vid Euterpes glöda,
Tar inga skänker mer; han skänker blott.
Nu vill jag spegla mig i Sångarns ära,
Hans lof förkunna och hans Lyra bära.

Din Lyra klang ej blott: hon brann i lågor,
Som du i eld hon lefde och hon dog.
Fastän mot Saulshjertats storm och plågor
Ditt snilles Davidsharpa knappt förslog,
Har nu med fröjd på alla vilda frågor
Den milda dödens Dæmon svarat nog.
Som Orphevs här en verld du kunde tjusa,
Men ock en verld förstena som Medusa.

De små ha sagt, att Manfred, Conrad, Lara
Betyda dig, din brottslighet, din strid.
Mig synas de blott sanna bilder vara
Af mannalifvet i din egen tid,
Som hvita ljus, i stormen mera klara,
Stå dina qvinnor fram och stifta frid,
Och lemna mannen, trogna vid hans sida,
All annan ära, utom den att lida.

För dina händer ljöd Naturens Lyra
Så högt och varmt som ynglingshjertat slår,
Och, som Terpsichore i hänryckt yra,
Förtjusning dansade i Sångens spår.

Din egen solvagn djerft du visste styra,
Och hvar han sken, uppblomstrade en vår:
Och kom ett moln och strålarna betäckte,
Som blixst sig skönheten kring rymden sträckte.

III.

NIKITAS MED KORSPANAN.

Apollo lik, med lagerblad i håren,
Till Hellas kom han strålande och ren,
Och för hans blick, en morgonsols om våren,
Halfmånens skifva tappade sitt sken:
Och Python hann ej mer än räkna såren,
När pilen ur hans gyllne båge hven.
För Friheten, det heliga, det ena,
Han sång och handling visste skönt förena.

En gång, o Philhellen! jag ser dig åter,
När dödens frihetskrans blir mig beskärd.
Din bortgång derföre jag ej begråter;
Ty du är offer, men ej tårar värd.
En hecatomb jag dig bereda låter
Af Ottomaner, fallna för mitt svärd:
Det svär jag vid din ärofulla bana,
Vid Hoppets kors och Hellas's blåa fana.

IV.

CHOR AF GREKISK UNGDOM

(i sorgdrägt)

Hängången är du till de sällas salar,
Af dina egna strålar lyst i hamn;

Men såsom örnar och som näktergalar
 Bo dina minnen qvar i Hellas's famn.
 Och när en gång, bland fria berg och dalar,
 Vår sista seger tar vår Frid i famn,
 Då vilja vi, vid ungdomsfriska dansar,
 Dig offra förstlingen af vårens kransar.

DÖDS-SÅNG,

*vid Hans Excellence m. m. HANS HENRIK
VON ESSENS Begrafning.*

Ögon slockna, hjertan brista,
Sorgen tystar glädjens dans,
Hjeltens svärd på hjeltens kista
Sprider hemskt sin sista glans.
Drott! ditt svärd skall rost förtära,
Vissna skall din hjessas krans.

Stolta lagrar skar din ära,
Många som du hjertan vann.
Flera dock kan döden skära —
Hvem är starkare än han?
Hjeltens svärd kan slå och skona,
Dödens aldrig skona kan.

Bleka Drott med lagerkrona!
Lifvet bryter griftens band.
Re'n en stjernprydd hufvudbona'
Flätas dig i segrens land:
Ljusa Seraphimer kröna
Dig på evighetens strand.

Tvenne syskon, lika sköna,
Vid din urna stå till slut,
Täfla att med tårar löna,

Hvad som Gud belönt förut.

Svea står der med sin *Nore*,

Suckar öfver grafven ut:

"O att än ditt hjerta vore

Klappande på jorden qvar!

Hälsa våra Hjeltar store!

Bed för oss! Vår stjerna var!

Må vi älska här hvarannan

Så som du oss älskat har."

Hjelten, med sitt ljus kring pannan,

Svarar: Enighet är Lif.

Dygd är kärlek: sök ej annan,

Annan hyllning mig ej gif.

Scanda! stor igenom Ära,

Genom Kärlek lycklig blif!

TASSOS KLAGAN.

(Efter Byron).

O! långa år! hvem hjälper Sångens Son,
Att på sin örnvingsprydda skullra bära
Er centnertyngd af sorg, befläckad ära,
Pådiktad galenskap och spott, och hån,
Den lömska kräfte jag i själen kännaer,
Och vistelsen i de förrycktas hus,
Den vilda törsten efter luft och ljus,
Som aldrig stillad, lik en flamma, bränner.
När detta galler mig all syn betar,
Och glansen utaf solens strålar skämmer,
Igenom ögat in i hjernan far
Ett uddigt qval, som sårar och beklämmer.
Och Fångenskapen se — o fasans ort! —
Står smädande, vid alltid sluten port,
Och genom bommarna blott släpper fort
En urblekt dager och en usel föda,
Hvars bitterhet var nära att mig döda,
Förr'n jag blef van — nu nöjd med hvad man gaf,
Jag sitter stum och äter i min graf.
Allt detta plågat mig och skall mig plåga;
Men jag vill bära't, tills det ändrar sig,
Och till förtviflan ej förnedra mig;
Ty jag har kämpat med min smärtas låga,
Och sköna vingar har jag här mig gjort,
Hvarmed jag flugit utom fängslets port.

Jag lefvat ibland Englar: jag har hälsat
Allt hvad gudomligt är, och jag har frälsat
Den helga grafven. Klart min ande brann
Med diktens solsken öfver Canaan,
Till kampens ära för den Gud, som är
I himlen och som var på jorden här.
Han stärkte mina krafter och mitt hjerta;
Förlåtelse jag köpt mig för min smärta.
I straffets tid min sång tillkännagaf,
Hur folket vann och tillbad Salems graf.

II.

Det är förbi. Mitt verk är nu förrättadt.
Du trogna vän, som mina bojor lättat,
Ditt sista blad jag fugtar med en tår,
När sorgen ingen ur mitt öga får.
Min unga skapelse, du barn, som smekte
Min själ och leende omkring mig lekte,
Som med din fågring från mig sjelf mig drog —
Du är ock slut; med dig min glädje dog.
Mitt öga gråter och mitt hjerta blöder,
När ödets hand min sista ros föröder —
Den blommat ut. Hvad återstår mig än?
Min sorg; men ack! hur skall jag bära den?
Det vet jag icke; men en tröst för qvalen
Jag söka vill uti min andes kraft.
Än står jag ren, ej samvetsqval jag haft,
Ej heller skuld. Hvi kallar man mig galen?
Träd, *Leonora!* fram och svara, du!

Vansinnigt var mitt arma hjerta ju,
Som vågade till himlahvalfvet syfta,
Så högt som upp till dig sin kärlek lyfta;
Men själen — fri från galenskap var den.
Mitt fel jag fann; jag lider straffet — men
Utaf dess börda oförkrossad än.
Att du var skön, att icke jag var blind,
Derföre menskligheten mig förskjuter.
Må ske! — fritt blekne färgen på min kind,
Utaf din fågring dock jag minnet njuter.
En lycklig kärlek skämmer bort sig sjelf,
I glädjens strålar alltför tidigt mogen;
Men den olycklige är evigt trogen.
Som hafvet söks af hvarje flod och elf,
Så öfvergå hans känslor i det stora
Kärlekens haf, att der sig mildt förlora,
Ett haf, mer värdt än något jordiskt land,
Omätligt, bottenlöst och utan strand.

III.

Hör ofvan mig de oförstådda ropen
Utaf den fängslade och galna hopen,
Hör smädefulla eder, sorgens tjut,
Som hemskt förvridna läppar gjuta ut.
Se dessa, galnare än galenskapen,
Som vilja tysta hjernans støj med vapen,
Men släcka, med ett såviskt raseri,
Den lilla gnista ljus, som fins deri.

Med dessas och med deras offers skara
I långa år jag måst tillsammans vara,
Bland dem kanske mitt lif sin ända når,
Välan! då först mitt hjerta hvila får.

IV.

Jag tålig varit, om jag sjelf får dömma.
Jag hälften glömt af hvad jag ville glömma;
Det väcks igen — o hvem är den mig lär
Att glömma så som jag förgäten är?
Är jag ej vred på dem, som, i förening,
Försatt mig hit i qvalens jemmerdal?
Der löjet ej är fröjd, ej tanken mening,
Ej folket menniskor, ej orden tal:
Der vallmobägarn blir med galla rågad,
Och hvar och en i egen afgrund plågad.
Vi äro många i vår ensamhet,
Och alla kunna med ett sargadt öra
Föribannelserna, slagen, ropen höra;
Dock en allenast deras mening vet,
Och klokt kan svara, när de andra kalla —
Men han, den uslaste utaf dem alla,
Var icke född att lefva här bland dem,
I plågornas och galenskapens hem.
Är jag ej vred på dem, som hit mig sände,
Förnedrade mitt namn i folkets tro,
Och stulo bort min sansning och min ro,
Med hatets eld min andes vingar brände,

Och mina tankars oskuld ställde fram,
Att brännmärkt bli och höljas utaf skam?
Vill jag ej lära dem hur tungt det är,
Att synas lugn, när sorgen en förtär,
Mot inre fiender beständigt kämpa
Och stoiskt — fåfängt dock — sin klagan dämpa?
Nej! furstars oförrätter jag förlåter,
En skyndsam död är allt hvad jag begär;
Att hämnas mig — dertill för stolt jag är.
Tyrannens Syster! för din skull jag låter
All bitterhet dö ut inom mitt bröst:
Uti ditt tempel tiger hämdens röst.
Din broder hatar — icke jag tillbaka:
Du röres ej; men jag kan ej försaka.

V.

Se kärleken, som ej förtvifla kan,
Min bästa del, en eld, som aldrig släckes,
Djupt i mitt slutna hjerta lefver han.
Som blixten döljes, utan färg och ljud,
I molnets rullande och svarta skrud,
Men ljungar fram med styrka då han väckes,
Så när för mig ditt namn framställer sig
En eldig tanke genomstrålar mig,
Som alla andra tankar undandrifver;
Allt dunstar bort, men jag densamme blifver.
Mitt tillstånd och ditt stånd jag kände väl,
Jag visste, jag var Skald och du Furstinna;

Min kärlek blef ej ärelystna'ns träl,
Och aldrig sökande att segrar vinna,
Förråddes ej af ord, ej suck, ej bön;
Den var sig ensam nog, sin egen lön.
Och om min låga rörde sig i mina
Förtjusta ögon, blef den straffad nog
Utaf den stumma köld, som låg i dina;
Men aldrig dock af harm mitt hjerta slog.
Ett slutet helgonskrin för mig du tycktes,
På heligt afstånd dyrkadt, af hvars prakt
Den vigda jorden kysstes, men ej trycktes.
Ej i din furstekrona låg din makt,
Men deruti, att kärleken dig klädde
Med sina strålar och sin skönhets glans,
Förfärande den, som inför dig trädde —
O nej! förfärande du aldrig fanns,
Men vördande likväl man måste stanna
Inför den höga stränghet, det behag,
Som blandades i dina anletsdrag,
Likt dem, som hvila på Seraphens panna.
Jag vet ej hur, din Genius vann på min.
Min stjerna stod der stilla framför din.
Om det förmätet är, att kärlek känna
Förutan hopp, det dyrt mig kostat har;
Men dyrast är mig Du likväl — och denna
Fördömda ort kanhända värdig var
Att hysa mig, om den ej inneslutit
Din bild också, som aldrig sig förbrutit.
Den kärlek, som mig här i bojan lagt,

Har hjälpt mig hälften af dess börda bära,
Och skänkt mig kraft att nya lagrar skära,
Att skåda ned på plågan med förakt,
Men upp till dig med fröjd, att manligt klaga
Och smärtornas skarpsinnighet bedraga.

VI.

Det är ej under; från min födselstund
Min själ, af kärlek drucken, alltid brunnit
För allt hvad ögat såg på jordens rund,
Uti naturens föremål jag funnit
Idoler, som min varma dyrkan vunnit,
Hvar skapelsens atom jag hyllat har.
Af träd, af blommor, ensliga och vilda,
Jag plägade ett paradys mig bilda:
Der lade jag mig, för att drömma, ned,
Och trädens svala skuggor mig omslöt,
Och timmarna oräknade förflöt,
Fast se'n jag mycket för min vandring led.
De Vise syntes skaka silfverhåren,
Och sade: hvilken usel, giftig frukt
Skall denna telning bringa fram med åren,
Om den ej tidigt rättas genom tukt!
Då slog man mig; dock fällde jag ej tårar,
Men återvände till mitt paradys,
Satt der och drömde se'n på samma vis
Den vakna dröm, som mer än sömnens, dårar.
Med tiden kom en ljuf och bitter oro:

Och alla känslor, som i bröstet voro,
Uti *en* enda saknad löstes opp,
Men flygtig, irrande och utan hopp,
Till dess en dag min blick det sökta fann,
Och det var *Du*. Då blef jag mer ej *min*,
Min varelse förvandlades i Din,
Och hela jordens krets för mig försvann.

VII.

Jag ensamheten älskat; men jag trodde
Dock aldrig än, att blifva hit försatt
I ödslighetens fasansfulla natt.
O, en skeppsbruten seglare, som bodde
På naken klippa, mången hopplös dag,
Ej lider så, som *inom* klippan jag;
Ty hela verlden honom öppen är;
Min verd är denna trånga cellen här.
Om *han* förgås, han kan ifrån sin klyfta
Mot stormfull sky ett trotsigt öga lyfta.
Min blick det mörka hvalfvet endast når,
Till himlens moln jag den ej höja får.

VIII.

Jag känner nu, att själens kraft sig sänker,
Och mitt förstånd förnimmer det. Jag ser
Ett sken, som genom fönstergallret blänker,
Uppå hvars strålar sväfvar till mig ner

En dyster Dæmon. Stundligt han mig plågar
Med fina smärtor, efter hvilkas agg,
Likt nässlans brand, det späda törnets tagg,
Den frie och den friske litet frågar,
Men hvilket pinar och förtär en man,
Som är af trånga murar innesluten,
Och lider, utaf menniskor förskjuten,
Allt hvad som lidas och förkrossa kan.
Ej dödligheten ensam mig fördömmar,
Men andarne med den förena sig;
Mig hatar jorden, himlen mig förglömmar,
Och onskans hemska makter fresta mig.
Det blir dem kanske lätt att öfvermanna
En varelse, som verldarna förbanna.
Hvi smälts jag här, som stål af eldens makt?
För det min kärlek tjust på knä sig lagt
För den, som mera eller mindre var,
Än jag och allt hvad menskligheten har?

IX.

Förr var min känsla liflig; nu ej så.
Re'n skulle jag mitt tyngda hufvud krossat
Mot gallrets jern och så mig sjelf förlossat,
När genom dem solstrålen ur det blå
Med hån såg ned på mig och på min smärta,
Om jag ej hittills öfvertalt mitt hjerta
Att bära det, som jag beskrifvit här,
Med allt dertill, som obeskrifligt är.

Ty jag med sjelfmord icke vill besanna
Den lögn man tecknat på mitt Ryktes panna,
Ej rycka minnet utur ärans famn,
Och bränna det med galenskapens stämpel,
Och tigga ömkan åt ett smädadt namn.
Nej! det skall bli odödligt, och ett tempel
Utaf mitt fängelse jag göra vill,
Som för min skull allt folk skall strömma till,
När se'n, Ferrara! dina furstar alla
Försvunnit, när en gång du sjelf skall falla,
Och dina stolta hallar öde stå,
Din enda krona blir min lager då,
Och fängelset, der Skalden stängdes inne,
Hos efterverlden blir ditt längsta minne.
O *Leonora!* du, som trodde dig
Förnedrad, då du älskades af mig,
Som tänkte, att din skönhet var en kyrka,
Der blott Monarker hade lof att dyrka:
Gå, säg din broder, att i denna stund,
I trots af alla lidandens förbund, —
Hvarför ett vanligt hjerta måste brista, —
Af år, af sorger, kanske af en gnista
Af det hans högmod har tillräknat mig,
Jag än af all min själ tillbeder dig:
Och lägg dertill, att, när palatsen ramla,
Som nu till dans och fröjd hans skaror samla,
Och staden står på prakt och minnen tom,
Skall detta ställe bli en helgedom,

Och

Och Dig — när Skönhetens och Bördens dager
Förbleknat, som dig jordens hyllning gaf,
Dig hälften skänker jag utaf den lager,
Som sprida skall sin skugga på min graf.
Ej någon makt, ej sjelfva dödens vilja
Kan våra namn ifrån hvarannan skilja.
O Leonora! liksom jag var *din*,
Fastän för sent, du blifver äfven *min*.

TORKEL KNUTSONS DÖDSFEST.

En Prolog.

Riddarholms-Kyrkan,

den 6 Febr. 1317.

Choret är upplyst af färgade lampor, i form af en regnbåge. Kyrkan är mörk. På högra sidan om altaret synes *St. Francisci* bild, på den venstra Torkel Knutsons enkla minnesvård. Bland det bedjande folket synas *Birger Pederson Brahe*, hans maka *Ingeborg Bengtsdotter* och deras dotter *Birgitta*, ett barn om tretton år. Inom altarringen står Franciscaner-Prioren *Coelestin* i mess-skrud. Omkring honom sex hvitklädda Chorgossar.

COELESTIN.

Kärlekens hjerta, Trons och Höppets krona,
Du Nådens Sol, Rättfärdighetens spira,
Barmhertighetens Palm och straffets svärd!
Mitt stoft för Dig nedsänker sig i gruset,
Min ande hoppfull höjer sig till Dig.
Vänd dig i dag, med vänligt tålmod,
Till landets fäder, döttrar och dess söner,
Hör talarns röst och din församlings böner.
Treenige! upptag ännu en gång,
Allfader! än en enda gång
Med välbehag menlösa läppars sång.

SÅNG AF CHÖR-GOSSARNE.

Inga ljufva rökverk brinna
Uti ditt hus, men tårar rinna —
Det våller, Gud! den sorg Du gaf.
Brotten nådens portar stänga,
Guds stjernor öfver Sverge hänga
Som bleka lampor i en graf.
Ej hymner höras här,
Dem sjunge Englars här,
Sjunge helgon!
Ej ärans mått
Blef stoftets lott.

Vi prise ej, vi bedje blott.

Trösta, Herre! fosterlandet.
Knyt till igen det brustna bandet
Emellan Dig och Kung och Folk.
Landsförvis den tomma flården,
Förbanna hatets tungor, svärden,
Förslöa svekets lömska dolk.

O! lugna stormig tid.

Gif enighet och frid,

Fridens Fader!

Se till vår gråt,

Vår synd förlåt,

Och såsom fordom följ oss åt.

COELESTIN.

*Väl herrska andra Herrar öfver oss,
Men vi, som helige Propheten säger,*

Vi tänke blott på Herren och hans namn,
Der tankens forskning når sin trygga hamn
Och känslans strid sin salighet, sin hvila.
Bedrägligt är det lugn, som tiden skänker,
Ett stormarnas och qvalens stillestånd,
Att hämta kraft till en förnyad kamp,
En dofhet dag, då åskorna sig samla —
Och hvem är den Prophet, som oss förkunnar,
Hur länge än i detta arma land
De hålla tyst? O, fordom var vår Svea
Ett manligt Lejon, med *en* gyllne krona,
Som låg så fromt, men starkt, vid korsets fot
I glansen af Sanct Petri höga krona:
Det låg, men sof ej, hvilade, men styrde.
Men slöto sig till slummer ock dess ögon,
Så ilade från Vaticanen ned
En nådens eller bannets klara stråle,
Som tände modet och gaf kraften sans,
Tre hufvuden har nu vårt Rikes Lejon;
Men kronan är blott en och odelbar,
Derföre vill man henne sönderslita.
På ingen jordisk thron ännu har sutit
Treenighetens sälla majestät,
Treenigt blott är himlens herradöme.
O! denna kamp — ett rysligt brödrasplit —
Går som en vådeld öfver land och rike,
Och nöd och armod, stridens bleka döttrar,
Gå med förbannelser från dörr till dörr,
Och vredens svärd på aftonhimten brinna,

Och strida floder utaf fasa stelna,
Och hämmas i sitt lopp; Ja! Kyrkan själf,
Hon, Fridens moder, mellan flammor står,
Och ropar sina Ve och Ve förgäfves.
Det syns, som Petri nycklar ej förmådde
Mer läsa upp den slutna Nådens port.
Bedragoms icke af det lömska lugn,
Som smekt vårt hopp i dessa sista dagar,
Och prisom ej vår dygd och våra böner,
Att de Guds vredes hämnarsvärd försmält,
Och plånat ut Rättfärdighetens dom.

*Han utsträcker sina händer mot Torkel
Knutsons monument.*

Ty se — jag ser, och hvad jag ser, förkunnar,
I templets famn en vålnad utan hvila,
I grafvens djup ett hjerta utan ro.
O se — jag ser och hvad jag ser, förkunnar,
Att *Torkel Knutsons* ande går och vandrar
Kring fosterlandets bygder och dess namn
Är *Hämd* — och när det vilda namnet nämnes;
Så bäfva himlarna och jordens krets,
Blod sitter än på denna pansarskjorta,
Oskyldigt blod kan hända — det vet himlen —
Men det vet jag och hvarje redlig man,
Att orättvist det flöt för bödelsvärdet.
Och se — jag ser, och hvad jag ser, förkunnar,
Att denna *Hämd*, som sina offer söker,

Skall finna dem. O, hvad du gör, gör snart,
Du fordom starke, vördnadsvärde Hjelte,
Nu blodiga och fruktansvärda Skugga!
Kräf ut din rätt på dem, som dig förföljde,
Gör dem till stoft, som dig i stoftet böjde,
Och när du hämnat dig och sänkt ditt svärd
I glömskans djupa flod, den tysta floden,
Som majestätisk följer tiden efter,
Och slukar ett århundrade i sönder,
Gack då med frid och lyft så upp din hand,
Välsignande ditt gamla fosterland.

Han nedfaller på knä och betäcker sitt ansigte.

SÅNG AF TRE CHOR-GOSSAR.

Gudars Gud och kungars Konung!
Vredens härar undertryck.
Lindra du med Nådens honung
Straffets bittra isopsdryck.
Svärden såra,
Rista död i menskans hjerta,
Men med en odödlig smärta
Kan din vredes ljungeldsblick
Menskosjälar genombåra,
Ingen flög till stjernors möte
Undan den: i jordens sköte
Ingen honom undangick.

DE TRE ANDRA CHOR-GOSSARNE.

Icke kan ormens
Giftiga tunga
Såra den unga
Liljan på marken:
Hon fruktar ej den,
Hvåsa än stormens
Flygande drakar aldrig så vilda,
Kommer den milda
Dufvan till arken
Dock lyckligt igen.
Så när hämden hviner
Öfver eldruiner,
Far dock blixstens flamma
Oskulden förbi.
Kärlek står densamma
Lika hvit och fri.

ALLA.

Lugna, Fader! lifvets bölja,
Låt ej stridens örn förfölja,
Mördande, den rena, ljufva
Oskuldsfulla fridens dufva,
Som oliveqvisten bär.
Herre, Herre! skilj dem tvenne,
Störta honom, rädda henne!
Låt din dufva hvila här.

Ett ögonblicks tyst, högtidlig andakt. Cölestin uppreser sig, gör korstecken öfver folket och går ut, åtföljd af Chorgossarna. Församlingen strömmar efter, så att slutligen ej flere i templet qvarstanna än

BIRGER BRAHE, INGEBORG och BIRGITTA.

BIRGER.

Högtidlig ljud den fromma mannens röst
Som domsbasunens stämma, och det syntes
Liksom en högre, omotståndlig makt
Dref prophetians ord ifrån hans läppar.
Ty sällan höres väl en andlig man
Så öppet hylla Torkel Knutsons minne.
Men hvad för Klerken i en andaktsstund
Hänryckningens ingifvelse förkunnar,
Det skådar Statens man med sitt förstånd:
Han läser i historiens öppna bok,
Som är rättfärdighetens höga dom
I rättegången mellan ljus och mörker:
"Att såsom brödrahatet är en eld,
"Som icke släcks af hela världens vatten,
"Alltså den släckas må med blod." Och åter
Uppå ett annat blad stå dessa ord:
"När tidehvarfvets luft af brottens ångor
"Blir alltför het, ohälsosam och tung,
"Så skapar den sin rening: hämdens åskor,
"Och åskorna, till tidehvarfvets skräck,
"Slå ned och drabba, enligt lagen, först

"Lystörnen uti staten, maktens herrar,
"Emedan deras krönta hjessor stå
"Så nära himlens hvalf, emedan guldets
"Metall i kronan blixstens stråle lockar.
"Men renar icke denna rening nog,
"Och varnar denna varning ej tillfyllest,
"Så härje blixten hyddorna och fälten,
"Och göre så af folket och af landet
"Ett enda stort, förfärligt bränneoffer
"Åt mensklighetens enda sanna helgon,
"Som heter *Evig Rätt* och *Evig Lag*."

Jag dyrkar detta helgon. Fridens blomma
Bär det i hand och Ärans stjernebindel
Med klart men prunklöst och ofärgadt ljus
Omgifver skönt dess marmorhvita panna.
I denna tid, liksom i fordomtima,
Kan redligheten ej två herrar hylla
Och ännu mindre tre. Jag går som förr
Min lugna gång dit samvetet mig bjuder,
Och här i templet, invid denna graf,
Som gömmer Torkel Knutsons stora hjerta,
Som slog så mäktigt, likt Rättvisans ur,
Att kommande århundraden det höra,
Här vill jag, vördande, i stoftet bedja,
Att *Rätt* må ske, och sedan glad uppstå,
Att handla fritt och för det rätta strida.

Jag vördar ock Rättvisans majestät,
Mer stort än ljust och mera högt än skönt;
Men för dess åsyn blott mitt hjerta bäfvar,
Och, minnandes sin svaghet, egnar henne
Ej kärlekens, men fruktans hemska dyrkan.
Och hvem kan väl bestå inför den höga,
Oblidkeliga domen i dess blick?
Men är det i Försynens råd beslutet,
Att hämdens rätt skall bloda ned vårt land,
Och brodertvisten blott med död försonas,
Fall ned med mig, min dotter! bed med mig
Om nåd för den, som räddade vårt lif,
Den ädla, ridderliga Hertig *Erik* —
Vårt lif, Birgitta! ty ännu jag bar
I modersskötet Dig, när under färden
Emellan Kalmars strand och Ölands kust
Mitt skepp, mot klipporna af vågen slungadt,
Förgicks och döden räckte upp ur djupet
Sin kallå famn, att sina offer hämta.
Re'n fattade han mig — men se! då kom,
Landsflyktig sjelf och jagad ut i verlden
Af ödenas och hafvets dubbla storm,
Prins Erik, stark som segren, mild som friden,
Och vågade sitt lif, mer värddt än mitt,
Och kämpade om mig med dödens makter,
Och med ett högre bistånd kampen vann.
Jag dyrkar *Nådens* mera milda Engel,

Som icke sitter högt bland stjernor stilla,
Och vill, att allt skall höja sig till honom,
Men i en guldsky sänker sig, på hvita
Och solupplysta vingar, ur sitt Eden,
Med Österlandets stjerna på sitt änne,
Med tvänne dufvor slumrande på armen,
Ett himlens sändebud till jordens barn.
Här vid din fot, du helige Franciscus!
Du, Nådens och Förbarmandets Prophet,
Jag sjunker ned —
Och sänder upp min bön: om Nåd — om Nåd.

*BIRGER BRAHE går och knäfaller vid
Torkel Knutsons graf, INGEBORG knä-
böjer vid Sanct Francisci bild. Vid
altarranden, midt emellan begge, vänd
utåt templet, med upplyftadt bildkors,
stannar*

BIRGITTA.

Ja! när Rätt med dödens svärd
Uti dödlighetens verld
Dödlighetens brott försonat,
Allt lagt ner och ingen skonat,
Sväfvar Nåden sakta neder,
Mensklighetens milda Vän,
Leende sin famn utbreder,
Och gör lefvande igen.

Höga Rätt och milda Nåd!
När J sluten er tillsamman,
Tändes flamman
Af Guds kärleks visa råd.

PILGRIMS-SÅNGER *).

I.

TILL NATUREN.

En Morgon, o Natur! är älsklingsriddarn
Uti ditt stora, underbara hof.
I gyllne drägt han reser sig i Öster,
Och gör en stilla vandring kring ditt rike.
Han plockar perlor utur blomsterskålar,
Och speglar sig i dina blåa sjöar,
Och när han lustigt badar sig deri,
Så krusas knappt af honom vattnets yta;
Ty Morgonen, den fagraste bland andar,
Är lättare än alla dagens stunder.
Hvi är han då så lätt och glad? Jo, *Sömnen*,
Som starkare än han, kan bära mer,
Tar, då de mötas, alla dagens tyngder
Ifrån hans hvita, vingbeprydda skullra.
Och när de, kyssande hvarannan, skiljas,
Bortflyger *Sömnen* tung till *Lethes* flod,
Och dränker der bekymrens svåra börda.
Men Morgonen på rosenröda vingar
Far lätt och fri med ljus utöfver jorden,

*) Följande Dikter, jemte flera andra, som vid ett annat tillfälle skola utgifvas, äro författade under en fotresa genom Scandinavien, sommaren 1824.

Och gläder allt, och gläder sig åt allt.
Hans lif är kort. En Phoenix är hans bild.

Ty när, lik Phoenix, han har lefvat ut
Sin stund, mer värd än vanlighetens sekler,
Så dör han ej, men han går opp i lågor.
Han genomglödgas af tyrannen Solen:
Hans vingar blifva eld och hvar han flyger,
Krinspridas heta flammor. Menskligheten
Drar sig i skuggan, fruktar för hans brand,
Och flämtar matt och kallar honom *Middag*.

Men liksom askan lägger sig på glöden,
När lågan re'n är borta, och man undrar
Hvart hon tog vägen, likså lägger sig
Snart mellan solens brand och menskans öga
En dimm-gardin. Man ser en skymt ännu
Af hennes glans, som rodnar mer och mer.
Det högsta ljus är hvitt som diamanten;
Ju svagare det är, dess mera rödt.
Nu qvicknar menskligheten åter vid,
Och rör sig litet i den milda svalkan,
Och dina berg och dina träd, Natur!
När solen mer ej menskans hufvud når,
Få gyllne slöjor eller purpurmantlar;
De dödliga, som mötande hvarann,
Gå af och till, de hälsa nu: *God afton!*

Snart är ej skymning mer. Nu kommer mörker,
Och jorden, utan ljus och utan värme,

Re'n ligger der som ett förbrunnet kol,
Och stjernorna, de renaste atomer
Af verldens stora kol, framtindra mildt
Som diamanter, kalla såsom de.
Och kommer sömnen icke då, den milde,
Och står till reds att taga bördan af,
Och frågas det i mörkret, qvalets syster:
"Hör, väktare! säg mig! hvad lider natten?"
Då måste Morgonen sjelf tyngden bära;
Men till lastdragare är han ej född.
Han är en Ljusets Engel: Ljuset är
Det heliga, det enda han kan bära.

Hvar *Morgon* vill jag sjunga dig, Natur!
I solens sken hvar *Middag* prisa dig,
Vid källors sorl, i dina lunders skugga,
Och hvarje *Afton* denna vandring minnas,
Och tacksam, somnande i *Nattens* famn,
Om dig, din mildhet och din skönhet drömma.

II.

PÅ CLAR-ELFVEN

den 4 Juli.

Clara! din vrede förskräcker ej mig,
Just för ditt brusande älskar jag dig.
Sorlande lemnar du Norriges fjellar,
Rusar med dån utför stupande hållar,

Härmar med skummet på vågorna blå
Molnen, som hvita på himmelen gå.

Solen är skön; men dess flamma förtär:
En Salamander ej menniskan är.
Derföre älskar hon månen om natten,
Önskar om dagen skyar och vatten,
Grönskande skugga på blommande strand,
Sist ock en graf i sitt fädernesland.

Gunga vår båt, som ett vaggande blad,
Lyckligt till Karlarnas leende stad!
Clara! ostyriga, blåögda flicka!
Snart uppå stranden din skål får jag dricka.
Prisande sjunga derföre ditt namn,
Att du ej tog mig som brudgum i famn.

III.

RINGERIKES JÄGARE.

’Min Son! hvad föll för bågen i gyllne morgon-
stund?

Kanske en örn i luften, en dufva i grön lund?” —

”Jag sköt ej lif, min moder! men tanken flög så
fort:

Jag skådade all verlden i Ringerikes port,

Mig

Mig var, som verldens spira i mina händer låg;
Klart glänste Tyrifjorden: på Solen ned jag såg.
Hon gjorde väldig holmgång mot Konung Hall-
dans ö:

Då tycktes det mig bättre att lefva än att dö.

En svan jag såg uppsväfva från Halldan Svartes
graf.

Det säng i hvarje fjäder, mot solen bar det af.
Hans vinge sken som silfver, hans bröst var hvitt
som snö —

Då syntes det mig lika att lefva och att dö.””

Så talte unga Sverre. Förr'n aftonrådnan kom,
Ett Vikingskepp anlände, då vändes bladet om.
En sjökung steg ur båten med blottadt svärd i
hand:

Förr'n aftonstjernen tändes, stod Sundevold i brand.

Och innan daggen fälldes, for Vikingskeppet af:
Der satt ung Sverre fjettrad och såg sin lyckas
graf.

Hans suck for utåt vågen och dog vid Halldans ö:
Nu synes det mig sämre att lefva än att dö.

IV.

HABOR TILL SIGNILD.

Signild! innan Habor dör

Han en suck dig sänder:

Ingen suckar, ingen hör

I de dödas länder.

Högst näst kärleken och Dig

Bragdfullt lif jag skattar.

Strid och mödor stärkte mig;

Hvilan blott mig mattar.

När jag himlens fåglar ser

Flyga fram sin bana,

Saknar jag min frihet mer

Än en fri kan ana.

Om ett ljud af jägarns horn

Ut kring rymden ilar,

Saknar jag i Slottets torn

Mina svärd och pilar.

När du, lutad mot din arm,

Sitter stum i borgen,

Tag en nål, utur din barm,

Uddig såsom sorgen,

Då för dig framställer sig

Forna dagars minne,

Signild! skrif ett bref till mig:

Nålen göm derinne!

Tårbegjutna brefvet bind

Under dufvans vingar:

Bjud, att med en vestanvind

Hon till mig sig svingar.

Nålen skall jag då med fröjd

I mitt hjerta trycka,

Sucka ut ditt namn och nöjd

Mina ögon lycka.

Signild! väl är döden tung;

Bojan är dock tyngre.

Ej att dö är jag för ung;

Mången dog väl yngre.

V.

DJUPADAL.

Om dufvan har sin maka kysst

I löfvens sommarsal,

Du hörer kyssens ljud, så tyst

Är det i Djupadal.

Den strida forsen, nyss så vred,

Sin yra öfverger.

Han störtar djupt i jorden ned,
Och törs ej sorla mer.

Sätt dig i bokarnas beskärm,
Och utåt dällden se,
Invid Naturens bröst dig värm,
Och lär en tyst idé.

Om jag en örn väl vore — då
Till Hunneberg jag for,
Att morgonsolen skåda få,
Och blifva stormens bror.

Men om min bild förbytte sig
Uti en nakna gal,
Då flög jag strax och satte mig
Och söng i Djupadal.

VI.

HELLEFORS.

Silfverfloder, höga lunder,
Blåa berg vid skogens bryn,
Tack för dessa rika stunder,
Och för mången vaeker syn!
Doftande midsommarskransar,
Krokborns tempel och dess dansar!

Skalden eder öfverger,
Men skall ej förgäta er.

Ljuft förälskad i Naturen,
På dess modersarmar buren,
Känner han sitt hjerta slå
Mer för menniskan ändå.
Blott till mensklighetens kyrka,
Der hon kan det högsta dyrka,
Enig uti verk och bön,
Blef naturen skapad skön.

Huru ljuft att skåda alla
Här som Syskon klädda gå!
Hvilka lyda och befalla,
Får ej tanken reda på.
Hvart i denna nejd vi blicke,
Ögat endast kärlek ser:
Kärleken befaller icke,
Men han önskar — och det sker.

J, som er tillsamman sluten
Här, i denna fridens bygd,
Och arbeten eller njuten
Under dessa lunders skygd!
Af en dröm, hvars aning släcktes,
Ibland eder minnet väcktes
I sin fulla skönhet opp,
Och förvandlades i hopp.

Dansa, glada ungdomsskara!
Håll din lek bland gröna träd.
Ute bör en folkfest vara:
Se, naturen leker med.
Elfven dansar, klädd i glitter,
Rosen gungar, knoppen spritter,
Löfven dallra af och an,
Ofta kyssande hvarann.

Icke inneslöt sig Greken
Inom fyra väggars tvång,
Då till dansen eller leken
Mildt han böds af spel och sång.
Solen sken uppå hans lansar,
Och på festens blomsterkransar,
Under öppen himmel, sken
Solen lika klar och ren.

Kunde ej, liksom de Gamla
Fordom uppå Alphei strand,
Oss en Altislund församla
Till gemensam fröjd ibland?
O! hur tjusa mig de orden:
Ett Olympia i Norden!
Tanken blott en njutning ger;
Verkligheten vore mer.

Friska vindar skulle rensa
Själén från sitt kammarstoft,

Minnets blommor högre glänsa,
Och mångfaldiga sitt doft.
Himmelskt skulle Lyran klinga:
Styrkan vunna kransar bringa,
Mera lysande än förr,
Fram till Segertemplets dörr.

Af sin föreställning Gästen
Njutit här i smått en bild,
Från den stora, Svenska festen
Mer i vidd än anda skild.
Ädle Man! som detta gjorde,
Sjelfva döden fjettras borde,
Att han kunde nå din famn.
Lika litet som ditt namn.

Så söng jag då — men nu jag hör ur ryktets
munnar

En hviskning flyga ut, som sorgligt mig förkunnar,
Att Han, på hvilkens jord jag denna blomma bröt,
Har lagt sig ned till ro vid sina fäders sköt.
Det ej Zephiren är, som kring min harpa susar,
Nej, det är dödens vind, som i dess strängar brusar.
Min sänkta hand ej mer slår an en ton en gång;
Hvar tår Hans minne får är bättre än min sång.

Anmärkingar till Pilgrims-Sångerna.

III.

Sången är författad i anledning af ett besök vid *Krogs-kleven* i *Ringerike*, som säkert erbjuder en af Nordens härligaste utsigter.

IV.

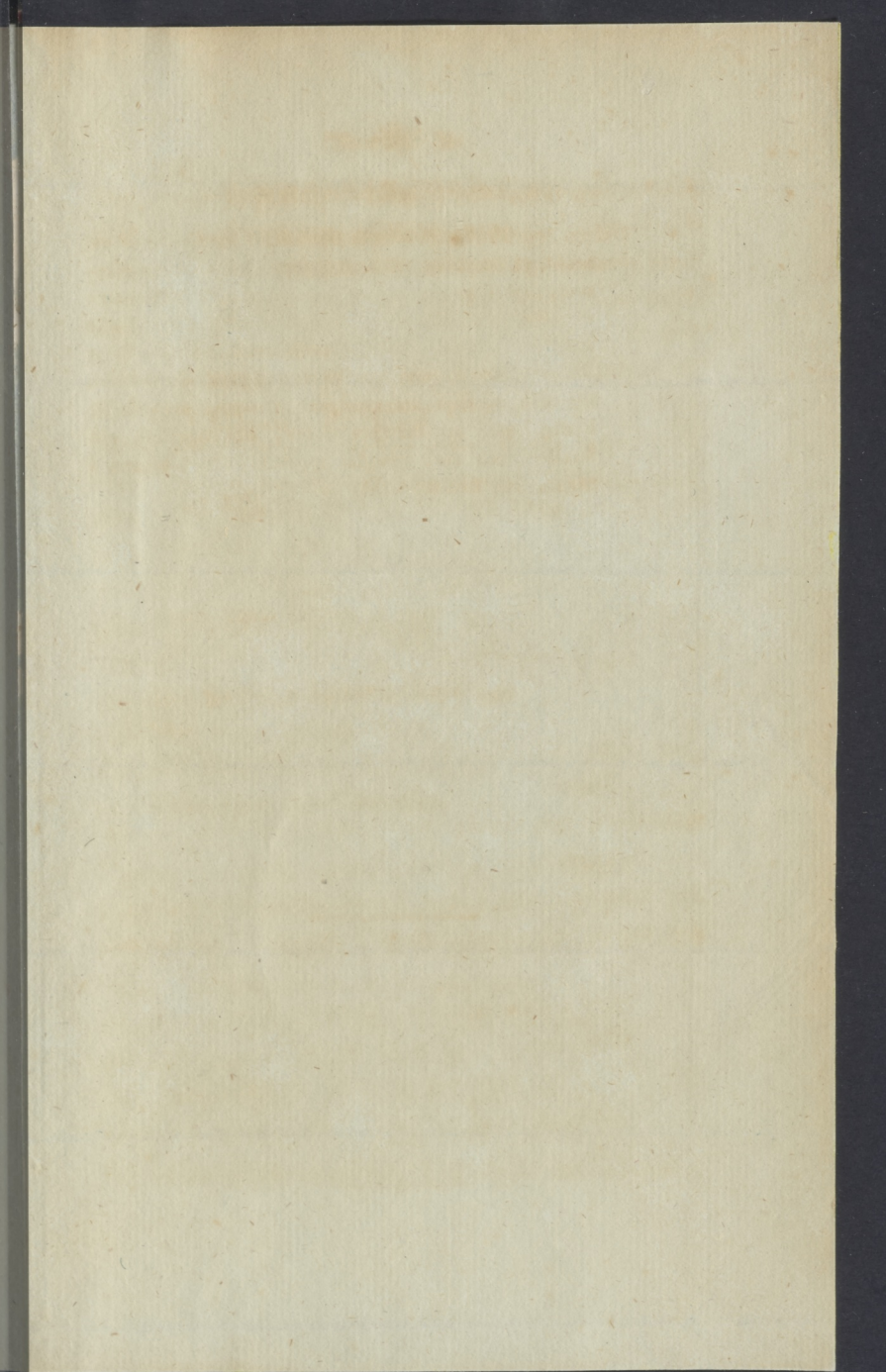
Nära *Ysane* Kyrka i Blekinge ser man *Habors Ek* och några lemningar efter en borg, kallad *Signilds bur*.

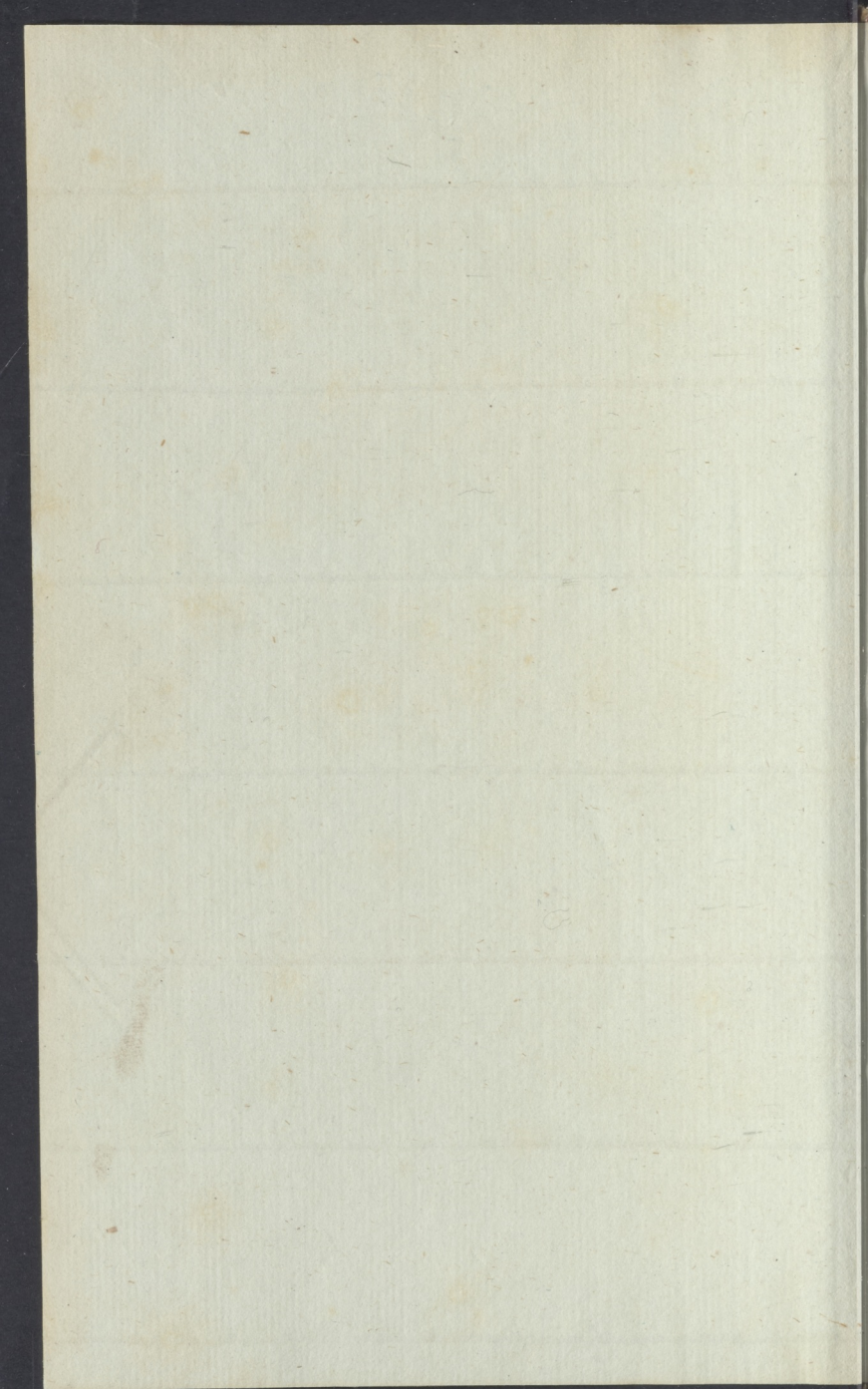
V.

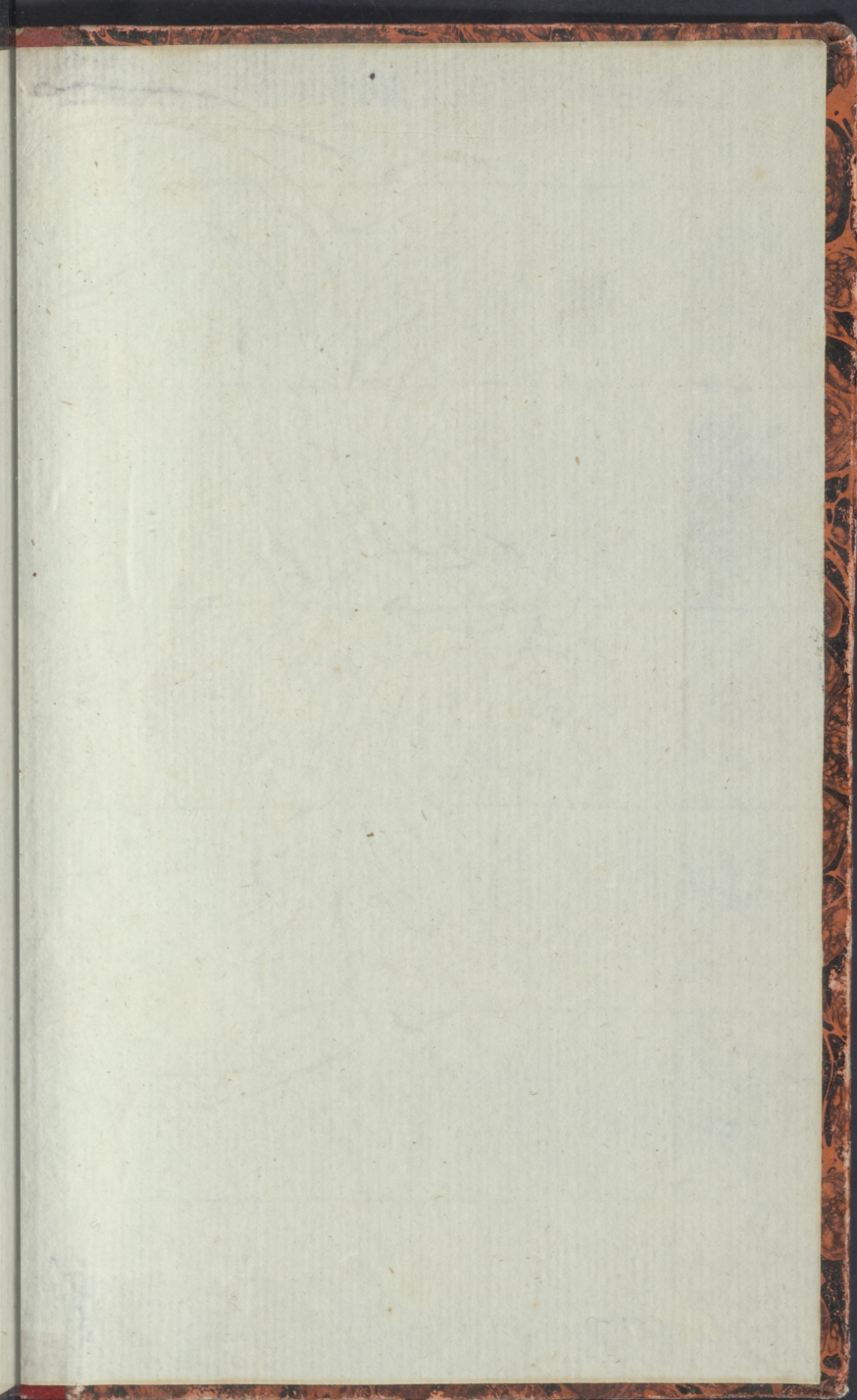
Djupadal, en egendom tillhörig Herr Grefve Horn, är belägen ej långt från Runneby i Blekinge, i en romantisk dæld, som genomskäres af den skummande *Djupafors*, men hvilken, vid sitt inträde i dalen, går under jorden, mellan tvänne höga bergsväggar, framkommer åter längre ned, och flyter stilla.

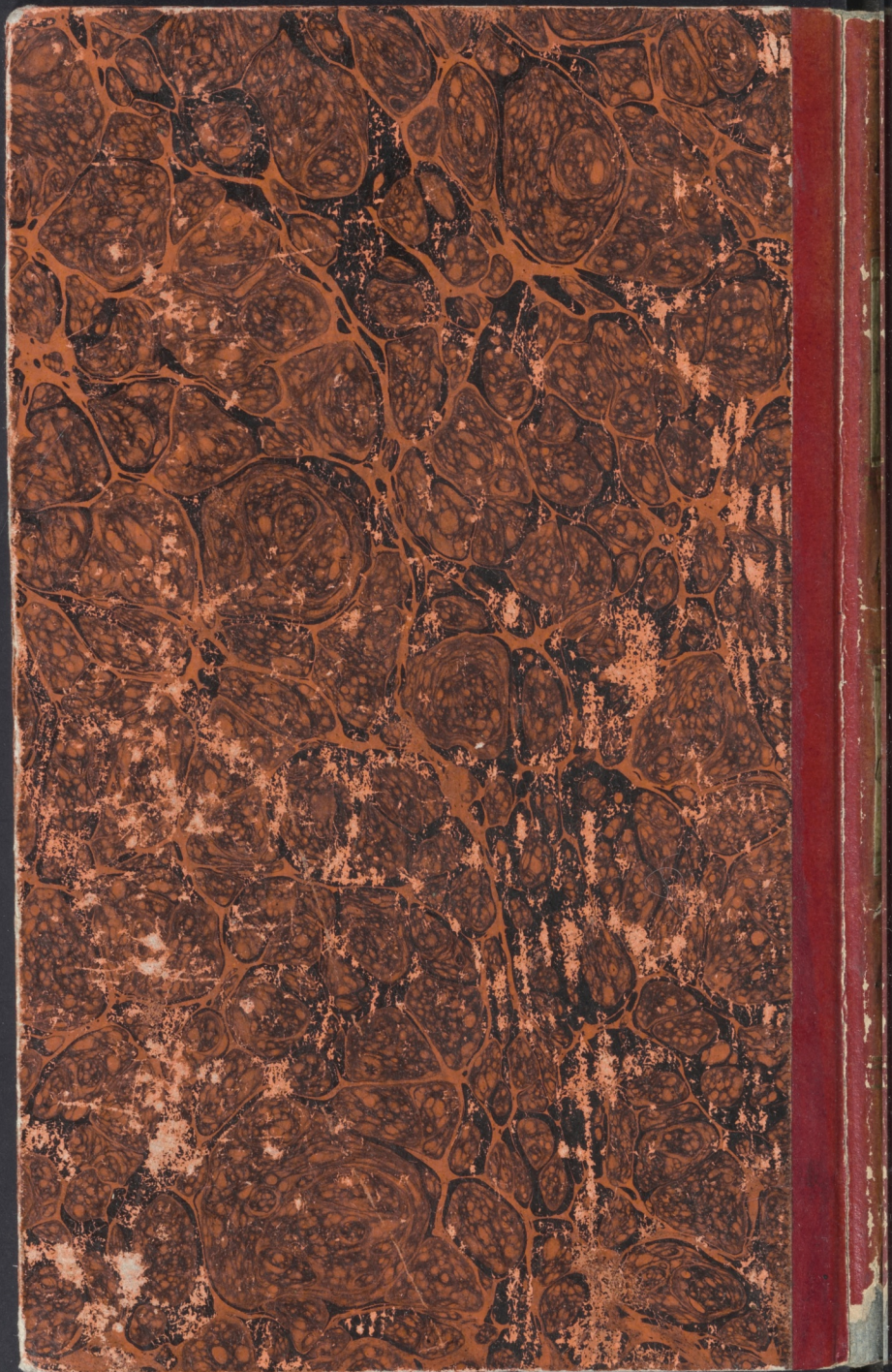
VI.

Hellefors Bruk, då tillhörigt den nu mera afledna, vördnadsvärde Bergs-Rådet D. Heykensköld, har på sina ägor ett för offentliga lekar och nöjen upplåtet ställe, kalladt *Krokborn*, der traktens inbyggare, så högre som lägre, och isynnerhet godsets underhafvande, hvarje Söndagseftermiddag, hela Sommaren igenom, talrikt församla sig. Midsommarstiden är der lifligast, och hela inrättningen till local och yttre beskaffenhet lika anmärkningsvärd, som vacker till sin idé. En egen, på en gång enkel och pryddlig, Socken-dräkt är äfven här af kvinnorna antagen.

Nicaride

Inches

1

2

3

4

5

6

7

8

Centimetres

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

